

SUNDHEDSMINISTERIET

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 31-03-2022
Enhed: BESS
Sagsbeh.: DEPMPB
Sagsnr.: 2201643
Dok. nr.: 2130253

Folketingets Sundhedsudvalg har den 24. januar 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 316 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 316:

”Vil ministeren kommentere præsentation fremvist under Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologis foretræde for udvalget 18/1-22, jf. SUU alm. del – bilag 165? Ministerens bedes kommentere de 3 problemstillinger og løsningsforslag hertil, som fremgår af præsentationen: 1. Ekspertter på hygiejneområdet bliver ikke altid benyttet. 2. Lovgivning umuliggør nødvendigt udbrudsoverblik og effektiv smitteopsporing m.m. 3. Videns- og kompetenceniveauet er for lavt i alle sektorer.”

Svar:

Ministeriet har til brug for min besvarelse indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen og Statens Serum Institut om et svarbidrag, som oplyser følgende:

”

1. *Suboptimal brug af eksperter på hygiejneområdet*

Der kan være lokale variationer og sagsgange som i visse tilfælde ikke sikrer relevant og rettidig involvering af infektionshygiejnisk kompetence. Dette kan imødegås ved at sikre / nedskrive / aftale hensigtsmæssige sagsgange. I en række af de Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer er påpeget vigtigheden af at etablere lokale organisatoriske forhold som sikrer at infektionshygiejne inddrages i de praktiske sagsgange med eksempler herpå.

Sundhedsstyrelsen har udarbejdet anbefalinger til organiseringen af hygiejneområdet i kommunerne i Forebyggelsespakke om hygiejne¹. Formålet med anbefalingerne er at understøtte en hensigtsmæssig organisering, så kommunale medarbejdere på alle niveauer er bekendt med basale principper og retningslinjer om smitteforebyggelse og har adgang til mere specialiseret rådgivning. De centrale anbefalinger er som følger:

- Etablering af en formel, tværgående og ledelsesforankret hygiejneorganisation.
- Lokale retningslinjer for hygiejne på kommunens skoler, institutioner, plejecentre, botilbud mv.
- Indgåelse af samarbejdsaftaler med regionernes infektionshygiejniske enheder om infektionshygiejnisk rådgivning.
- Adgang til rådgivning ved sygdomsudbrud.

-

¹ <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2018/forebyggelsespakke-hygiejne>

En rapport² udarbejdet i 2021 af CEI viste, at implementeringen af anbefalingerne er meget varierende på tværs af kommunerne. Eksempelvis kan følgende nævnes:

- Mere end en tredjedel (36 af 98 kommuner) havde ikke etableret en hygiejneorganisation.
- Mindre end halvdelen (41 af 98 kommuner) havde nedsat et koordinationsudvalg på kommunens strategiske niveau.
- 70 af 98 kommuner havde udpeget hygiejnekoordinatorer på udøvende niveau, men kun 44 af disse havde afholdt undervisning i infektionshygiejne til hygiejnekoordinatorerne indenfor de sidste 12 måneder.
- 79 af 98 kommuner havde indgået en fælles-regional samarbejdsaftale med regionernes infektionshygiejniske enheder om infektionshygiejnisk rådgivning.
- Under halvdelen (40 af 98 kommuner) havde etableret et samarbejde med andre kommuner på hygiejneområdet.

Rapporten identificerer følgende barrierer for at implementere de centrale anbefalinger i

Forebyggelsespakken:

- Manglende kontinuerlig opbakning fra kommunens ledere og politikere
- Manglende infektionshygiejniske kompetencer og inspiration, herunder manglende ansættelse af hygiejneansvarlige
- Manglende erkendelse af, at der er et behov for kontinuerlig forebyggelse inden for hygiejneområdet, herunder et behov for nedsættelse af et koordinationsudvalg, vedtagelse af en hygiejnepolitik, samarbejde med andre kommuner på hygiejneområdet, samt udvælgelse af hygiejnekoordinatorer på det udøvende niveau.

2. Lovgivning umuliggør nødvendigt udbrudsoverblik og effektiv smitteopsporing m.m.

Sundhedsstyrelsen og CEI opfatter spørgsmålet som primært omhandlende adgangen til at registrere forhold vedr. smitterisiko hos ansatte i sundhedsvæsenet i forbindelse med udbrudshåndtering. Spørgsmålet om arbejdsgivers behandling af helbredsoplysninger er reguleret af helbredsloven³, hvorefter arbejdsgivere kun med særlig tilladelse fra Beskæftigelsesministeren kan indhente helbredsoplysninger om, hvorvidt ansatte eksempelvis frembyder smittefare.

Dette kan potentielt være en barriere for effektiv udbrudshåndtering på et behandlingssted, såfremt personale ikke frivilligt oplyser arbejdsgiver om, at de er eller har været smittet med en smitsom sygdom. Det er imidlertid Sundhedsstyrelsens og CEIs vurdering, at der i disse overvejelser bør lægges vægt på hensynet til den enkelte medarbejders ret til beskyttelse af helbredsoplysninger. Såfremt man ønsker at udvide adgangen til, at arbejdsgivere i sundhedsvæsenet kan indhente oplysninger om smitsomme sygdomme hos medarbejdere uden disses samtykke, ønsker Sundhedsstyrelsen og CEI at blive involveret i overvejelserne for at sikre, at dette sker på baggrund af nøje overvejelser om proportionalitet og nødvendighed.

Krav i medfør af databeskyttelseslovgivningen vedr. etablering af databaser med helbredsoplysninger kan besværliggøre udbrudshåndtering, men udbrudsoverblik vurderes fortsat at være muligt.

---

² https://hygiejne.ssi.dk/-/media/arkiv/subsites/infektionshygiejne/organisering/120531_final_rapport_kortgning-kommunal-hygiejne-2020.pdf?la=da

³ LOV nr 286 af 24/04/1996, <https://www.retsinformation.dk/eli/fta/1996/286>

3. Videns- og kompetenceniveauet er for lavt i alle sektorer

Det er de berørte driftsorganisationers opgave at sikre at personale tilbydes de rette og ønskede kompetencer. Der er sporadiske undersøgelser om vidensniveau vedr. infektionshygiejne, men en sikker konklusion kan ikke gives. En undersøgelse udført i fællesskab mellem SSI og Fagligt Selskab for Hygiejnesygeplejersker (FSFH) i 2017⁴ peger på, at infektionshygiejne ikke er et selvstændigt fag på relevante undervisningsinstitutioner (professionsbachelor i sygepleje). Endvidere blev der ej heller afholdt specifik eksamen for emneområdet på disse uddannelser. Det vurderes, at tilstrækkelig basisviden opnået i grunduddannelser er en forudsætning for at kunne supplere med tilstrækkelig viden og kompetencer i forbindelse med udførelse af sundhedsmæssige opgaver.

Det er CEI's og Sundhedsstyrelsens vurdering, at der i hospitalssektoren generelt er en større grad af viden om infektionshygiejniske principper og lettere adgang til rådgivning end i den kommunale sundheds- og ældresektor. Jf. punkt 1 ovenfor har Sundhedsstyrelsen formuleret anbefalinger til kommunernes hygiejneindsats i forebyggelsespakken om hygiejne. Som ovenfor nævnt er implementeringen af disse anbefalinger meget varierende, og i tilfælde hvor der er udpeget hygiejnekoordinatorer er der ikke nødvendigvis organiseret uddannelse af dem.

Det skal bemærkes, at den kommunale sundheds- og ældresektor har ansvar for borgere, der er nogle af dem der er mest udsat for smitte med smitsomme sygdomme og for alvorlige konsekvenser heraf, navnlig beboere på plejehjem og i plejeboliger. Covid-19 pandemien har understreget behovet for at styrke den kommunale organisering og rådgivning inden for smitteforebyggelse og hygiejne, samt øge den generelle viden om smitteforebyggelse og hygiejne hos personalet.

Det er Sundhedsstyrelsens og CEI's vurdering på baggrund af bl.a. erfaringer fra covid-19 pandemien, ovennævnte undersøgelser af hygiejneområdet i kommunerne og infektionshygiejne i sygeplejerskeuddannelsen samt mangeårigt kendskab til området og løbende dialog med relevante aktører, at der er udfordringer med at sikre et hensigtsmæssigt niveau for kompetencer inden for infektionshygiejne, særligt i den kommunale sundheds- og ældresektor."

Jeg kan henholde mig til styrelsernes bidrag.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Mads-Peter Birkelund

---

⁴ [Temadag 2017 om Generelle Infektionshygiejniske Retningslinjer samlede præsentationer \(ssi.dk\)](#)